

VZPO—
—MÍNKY
NA JEDNU
VESNIC—
—KOU Jiří Hájíček
povídky
TANCO—
—VAČKU host

VZPO—
NA JEDNU
VESNIC—
TANCO—

povídky

Jiří Hájíček

—MÍNKY

—KOU

—VAČKU

Jiří Hájíček
povídky

Brno 2014

VZPO—
—MÍNKY
NA JEDNU
VESNIC—
—KOU
TANCO—
—VAČKU

© Jiří Hájiček, 2014

© Host – vydavatelství, s. r. o., 2014 (elektronické vydání)

ISBN 978-80-7491-377-8 (Formát PDF)

ISBN 978-80-7491-378-5 (Formát ePub)

ISBN 978-80-7491-379-2 (Formát MobiPocket)

Pinky a já

Pinky a já jsme se zase po čase měli sejít. Léto zrovna dohořovalo a já jsem strašně chtěl být free, ale i na tohle jsem byl nějak líný. Vystoupil jsem z vagonu a prošel nádražní halou, prosklenou klenbou na mě shora padalo světlo, dělalo mi fleky na šatech a na obličeji, že jsem musel vypadat jako figura z impresionistického obrazu, celý splepený z těch skvrn. Zahlédl jsem Pinkyho na protější straně silnice. Zelená otlučená Škoda 100 zaparkovaná u obrubníku vypadala o poznání hůř, než jak jsem si ji pamatoval z loňského prosince, zato Pinky byl zase o něco tlustší a snad i menší, umaštěné vlasy, rovné jako hřebíky, měl ulíznuté k čelu.

„Nazdar, vypadáš rok od roku blbějc, jak to děláš?“

„Radši nasedej, promovaná hlavo, jak se cejtíš po tý slávě? Máš ještě zborcený krystaly, ne?“ strachoval se Pinky.

„Kdyžs mi volal, říkals, že dáváš auto do generálky.“

„Rozmyslel jsem si to, s tímhle pekáčem už nemá cenu něco dělat. Ale mám v pácu něco fajnovýho, fakt, budeš čumět, cizina, trochu jetá, ale dobrá. Akorát musím splasit ještě pár tisíc korun, no...“

„Pár desítek tisíc jsi chtěl říct,“ opravil jsem ho.

„Jo, tak ňák. Co se nám narodil kluk, to víš, to je konec. Ale mám pro tebe dobrou zprávu. Odklidil jsem na tyhle dva dni Markétu i s Michálkem ke tchyni, byt je volnej!“

„To jako mám mít radost, jo? Dva roky, co seš ženatej, mi sli- buješ, že mě seznámíš, a nakonec ji vždycky pošleš pryč, když přijedu.“

„Ukážu ti ji na fotce.“

„Tak dík.“

„Můžem na ni vzpomínat v hospodě, nechala mi tu něco, za co budem pít.“

„Dala ti kapesný do knajpy?“

„Ne prachy, ale stravenky. Kupony, co fasujou v práci, lístky RaJ, víš.“

„Jaký lístky? Ráj?“

„RaJ, vole, Restaurace a jídelny, státní podnik!“

„Aha. A kam pudeme? Jako minule?“

„Můžem kamkoli, mám těch kuponů celej aršík, to ani neprochlastáme. Máš hlad? Markéta nám navařila guláš na celý dva dni.“

Vymotávali jsme se složitě z centra města, potom širokou silnicí na sídliště, bílé hradby panelových domů nám svítily naproti, Pinky jel, co to dalo, až se plechy staré škodovky roztráslý a drnčely tak, že až zaléhalo v uších.

„Proč jedeš jako blázen, tady neměřej?“

„Klid, docente.“

„Neříkej mi docente...“

„Radši se drž, teď budu zatáčet...“

Pinky a já jsme si vykračovali ulicí vedoucí k náměstí, den zlátnul na kupoli nějakého otlučeného chrámu, můj den v cizím městě se pomalu zhášel, ze starobylých uliček dýchala naděje na kus nějakého tajemství, ale nedalo se to uchopit ani pojmenovat nebo zapamatovat. Potkávali nás dělníci, co se vlekli z práce nebo z melouchu, cikánské děti v otahaných hadrech. Pinky si plácal na zadní kapsu svých džínů.

„Každá stravenka má hodnotu deseti korun. Za to máš dvě dvanáctky nebo čtyři desítky, to už je jedno. Osobně bych navrhoval jít někam na desítku.“

„Jak chceš, mně je to jedno. Hlavně ať nejdem dlouho.“

Míjeli jsme okna hospody, doléhal k nám šum a větrák vydechoval ten nezaměnitelný pach českých pivnic a výčepů. Pinky už držel ruku na klice, ale já jsem si všiml zažloutlé cedulky za jedním z oken.

„Stůj! Tohle není Raj. Tohle patří pod HaR, Hotely a restaurace, státní podnik, je to tu napsaný.“

„To je škoda, pivo tu maj celkem dobrý.“

„Tak pudem jinam.“

„Ale ne, zajdem sem na jedno a pak budem chlastat někde jinde za lístky, jo?“

Hospoda byla obsazená, stěží jsme našli dvě místa u stolu, políť ubrus, ale lepší než nic. Pivo roznášela ženská v umouněném bílém plášti a s kovovou sponkou ve vlasech. Sedli jsme si a Pinky mi vyprávěl o fabrice, a jak ho to všechno sere, ani jsme si nenechali napsat účtenku a zaplatili jsme rovnou, jen co hostinská položila püllitry před nás. Poslouchal jsem Pinkyho stesky a čekal, až ho pustí jeho existenční témata a začneme se bavit o kravinách, jenže nějak to nepřicházelo. Už jsme měli dávno dopito a on pořád mluvil. Když jsme se konečně zvedli a vyšli před hospodu, nadechl jsem nějaký stesk, který mi úplně zmáčkkl srdce, nevěděl jsem, kde se vzal, a tak jsem musel říct nahlas pár sprostých slov, abych to nějak zahnal.

Zamířili jsme s Pinkym na náměstí a sedli jsme si do celkem dobrého lokálu, čisté ubrusy, jen namodralá clona cigaretového kouře ležela na celém sále. Vzal jsem do ruky jídelní lístek zasunutý v průhledné fólii a uviděl jsem ten samý znak, stejnou hlavičku, HaR, nastavil jsem to Pinkymu před oči.

„To se na to vykašlu, kde je ňáká hospoda pod RaJ, vždyť jich musí bejt plný město, no ne?“

„Ty tvoje lístky jsou pěkně na hovno, radši si to normálně zaplatíme a zůstaneme tady.“

„Blbost, dáme si tu pivo, když už jsme tu, ale pak najdem hospodu, kde tyhle lístky berou. To by byla škoda, mám jich plnou kapsu.“

Hospodský nám donesl dvě plné sklenice a já jsem raději začal mluvit první, aby Pinkyho náhodou zase nenapadlo bavit se o fabrice a nočních šichtách.

„Hele, co je to za auto, jak si na něj brousíš zuby?“

„Renault, dobrej koráb, známej ho dotáh přímo z ciziny, ale už ho prdnu. Není to ale zlý, je vzatej na předeek, pravej blatník a trochu nárazník a pravý dveře. Dává ho dohromady a pak ho chce střelit. Láká mě to, ale kde sebrat prachy?“

„Řekni tchánovi.“

„Seš blbej? To radši budu jezdit na kole. Ten je spokojenej, když mě vidí dvakrát do měsíce, a mně to připadá ještě moc často.“

Restaurace se zaplnila, Pinky vykládal o autech, to bylo jeho. „... pořádněj silnej auťák, to je můj sen číslo jedna, člověče. Jel jsi někdy s nákým takovým autem, řídil jsi ho? To je pocit jako bejk, ty vole, jenom polechtáš plynovej pedál a cejtíš, jak to vystřelí, jak tě ta síla táhne dopředu, ty kobylky pod haubnou, cejtíš ten vodpich v rukách na volant, v zádech, v koulích, rozumíš, když to rozjedeš na rovině na sto vosumdesát, motor jde tiše jako šicí stroj, jen tak šumí a ty prostě jedeš. A v zatáčkách to dřepí, vnímáš, že se to nehne, drží na silnici jako přisátý. V takovém autě už se cejtíš jako svéprávněj člověk, jako dospělej chlap...“

Než jsem dopil sklenici, Pinky vypil ještě jedno pivo navíc a vstával od stolu. Chtěl jsem zůstat, ale Pinky už platil u výčepu, a tak jsme znovu vypadli na ulici, už bylo šero a podél domů se ploužily šelestící stíny lidí. Na vysoké budově na rohu svítil červený nápis BUDUJ VLAST, POSÍLÍŠ MÍR. Pinky se zašklebil a chtěl jít dovnitř toho domu, už stál na posledním schůdku přede dveřmi, že se jich tam zeptá, co má to heslo znamenat, ať mu to vysvětlí, jak posílí mír, když bude budovat vlast, jak přesně to funguje, to posilování míru. Ale pak si vzpomněl na své stravenky v zadní kapse kalhot a přestal lomcovat zavřenými dveřmi z hliníku a skla. Dál jsme pročesávali město.

„Hele, tady za rohem je hospoda, tam chodívá takovej zvláštní chlápek. Nosí vždycky sako a šátek kolem krku, kouří doutníky jako Churchill, tahá s sebou dvě tašky nabouchaný knížkama a ty přímo v lokále prodává. Já se v tomhle nevyznám, ale tebe by to mohlo zajímat, prej tam nosí takový ty, co se na ně stávají ve čtvrtek fronty před knihkupectvíma.“

„Tak jo. Tam zajdem. A ta hospoda je RaJ, nebo HaR?“

„Nevím, ale to je jedno. Nemusíme se tam dlouho zdržovat, jenom se mrkneme, jestli tam ten chlápek je, nebo není.“

V malém útulném sálku bylo úplně nabitó, nedostali jsme se k žádnému stolu, tak jsme si dali pivo jen tak na stojáka u pultu, upíjeli jsme a rozhlíželi se po místnosti, ale podivného

knihkupce jsme nezahlídlí. Pinky se pak ještě pro jistotu zeptal jednoho štamgasta, ale ani on nevěděl, jestli dotýčný dnes přijde. A tak jsme šli zase dál, protože od stání nás bolely nohy a Pinkyho stravenky tu stejně neplatily.

Další restaurace, na kterou jsme narazili, byla trochu dál od náměstí, jenže byla taky HaR. Ale Pinkymu se tam líbilo, přisedli jsme si ke skupince starších chlapů, byli hluční a hodně kouřili, překřikovali jeden druhého a od vedlejšího stolu přicházel také rachot, hráli tam karty o peníze, bulku nebo mariáš, mince a bankovky házeli doprostřed stolu. Točilo se tu dvanáctistupňové pivo za čtyři koruny osmdesát haléřů, Pinky objednal další rundu a já už jsem cítil, jak se mi pivo šplhá do hlavy, pil jsem pomalu, věděl jsem, že moc nevydržím, a Pinkymu bych stejně nestačil. Řvali jsme si do ucha, abychom se slyšeli a abychom překřičeli ty ostatní kolem nás. V bavlněném tričku, ve vlasech, na kůži, všude ulpíval pach cigaretového dýmu a mastných výparů.

„Pinky, ještě se musíme stavit tam, co pracuje ta servírka, jak jsi mi psal, že mi ji ukážeš. Kde to je?“

„Kousek odtud, ale maj tam nejhorší pivo.“

„Ale třeba to spadá pod RaJ, tak bysme tam mohli udat ty tvoje lístky.“

„Hm, to je možný. Dáme si tady ještě jedno a pudem.“

„Já už nechci...“

Podíval jsem se vedle sebe na hustě popsanou účtenku našich sousedů. Strejc s ohromným břichem, kvůli kterému musel sedět dál od stolu, takže vlastně neseděl vedle mě, ale za mnou, se na mě usmál a zamrkal.

„To je teda výkon,“ kývl jsem uznale při pohledu na počet čárek na podlouhlém lístku.

„To nic není,“ mávl tlustý pán rukou.

„Pánové, něco vám teď povím, poslouchejte dobře,“ spustil plešatý starý pán naproti, „pamatuju, když jsem byl mladej kluk, někýho Fořta, von dělával kočího u statků tady kousek

za městem. Vážil něco přes metrák a kočíroval těžký tažný valachy, takový, co stahují klády v lese nebo tahají velký těžký kočár. Tak tenhle Fořt, břicho měl jak lejt a ruce v zápěstí silný asi tak, jako má tady mladej stehna, se jednou vsadil s chlapama ze statku, že vypije padesát piv v kuse a nepude se vychcat. Nikdo mu to nechtěl věřit, a tak se vsadili, ustavili sekundanta, kterej měl na všechno dohlížet a dělat čárky na futro za vypitý piva. A ta sázka zněla tak, že když Fořt ty piva vypije a vydrží během toho nejít na záchod, ti chlapi, co prohrajou, zaplatí všechny ty piva, telecí párky pro sekundanta a uzený s křenem pro Fořta, aby moh zajíst těch pětadvacet litrů piva. Tak to rozjeli a díval se celej dvůr, z celýho hospodářství se sjeli lidi, aby to na vlastní voči viděli. Fořt měl krizi po sedumnáctým pivu, ale pak se zatáh a lil to do sebe, mezitím vodpočíval a procházel se a trochu zajídal tím uzeným a dva dni starým chlebem a těsně před koncem byl už tak vroteklej a rudej, že to vypadalo, že normálně praskne, jako když se ovce na pastvě přežere mladý namoklý trávy a nafoukne se. Nakonec do sebe nalil i to padesátý pivo, voči mu lezly z důlků, držku měl celou fialovou, už vůbec nemoh chodit, mluvit ani hejbat rukama, jenom seděl, celej rozteklej, votevřenou hubu a bečel jako tele, fakt, nekecám, viděl jsem to tenkrát na vlastní voči, jak k němu přiskočili dva chlapi, postavili ho na nohy a rozeplí mu kalhoty, Fořt se jen tak břichem převalil přes voje u žebříňáku a chcal tři čtvrtě hodiny, teklo to z něj jak z hydrantu přes dvůr a po pěšině dolů ze stráně, normální potok, a úplně to vyplavilo maštal s mladým dobyt看em, co stála pod kopcem, jalovice se v tom brodily po kotníky a přespat musely na pastvě, než to druhej den hovnocucem vodčerpali...“

Polovina našeho stolu se po tom strašném příběhu začala podivně kroutit a okamžitě musela na záchod, strejcové, co zůstali v klidu sedět, se nám smáli, až se jim pivní pupky natřásaly. Nakonec jsme se s nimi rozloučili a vyrazili jsme s Pinkým do hospody, kde roznášela servírka, se kterou by si starouš Pinky hrozně rád něco začal, jenže to nešlo, byl už ženatý a měl

dvouletého syna a navíc sám byl malý, zavalitý, s prošedivělými vlasy na skráních, a servírce bylo devatenáct, vlasy zlaté a oči nebezpečně zelené. Jenže když jsme tam přišli, nevšimala si ta holka nejen Pinkyho, ale ani mě, seděli jsme u stolu v koutě a piva jsme se nedočkali, Pinky byl dotčený a došel po půl hodině pro dva půllitry k výčepu sám. Na parapetu ležely noviny, Pinky je vzal a přistrčil přede mne. Byly celé zaprášené, ale kupodivu jen dva dny staré.

„Čti mi, vole.“

„A co?“

„Stačí jen titulky, to zbylý už si domyslím.“

Otevřel jsem tedy noviny a přelétl očima stránky, KRONIKA OSVOBOZENÍ, ZASEDÁNÍ RVHP V MOSKVĚ, PRO INTENZIFIKACI VÝROBY KRMIV, ORIENTOVAL SE PODLE POTŘEB ZÁKAZNÍKA...

„Hm, žádná katastrofa? Žádnej atentát, zemětřesení?“ předstíral Pinky zájem.

„Jo, počkej, hladomor někde v Africe.“

„To znám, náš generální tajemník jim tam pošle letadlo sušenýho mlíka.“

„Cože?“

„Sušený mlíko jim pošle. Jako když tam někde v Etiopii nebo kde přišlo to sucho a vyschly oázy a artéský studně, tak náš generální tajemník ústředního výboru jim poslal sušený mlíko jako bratrskou pomoc ze socialistického tábora. Chápeš to, ty vole, sušený mlíko jim do tý pouště poslal! To je kondolence, vole, do čeho si ho asi mohli rozdělat, to sušený mlíko, když neměli vodu...“

Pokrčil jsem rameny. Pinky seděl trochu schlíple s lokty na stole, snad si prohlížel svůj odraz v zrzavé hladince polovypitého piva. Položil jsem noviny zpátky, pod nimi byl ještě jídelní lístek naklepaný na stroji přes fialový kopírák, mrknul jsem na něj, zase HaR, Pinkymu už to bylo jedno.

Blížila se zavírací hodina, lidí ubývalo. Pinky už skoro usínal na stole pod tíhou vypitých piv, dlouze zívá a podíval se na mě zastřeným pohledem.

„Víš, co je mý životní přání číslo dvě?“

Mlčel jsem a pozoroval servírku, jak kolem nás zvedá židle a pokládá je na stoly nohami vzhůru, bylo pět minut před desátou hodinou.

„Chtěl bych mít jednu hospodu. Svoji hospodu.“

„Jako úplně svoji, aby ti patřila?“

„Jo.“

„Tak to ses měl narodit jinde, tady jsou všechny státní, RaJ a HaR a tak, znáš to.“

„Je to hovadina, já bych jim ukázal, debilům, jak má vypadat pořádná hospoda,“ tloukl se pěstí do čela a druhou rukou šmátral v kapse kalhot a hodil na stůl pomačkané stravenky. Prohlížel jsem si je, bílé potištěné lístky, a pak jsem vyprsknul smíchy.

„Co děláš, vole...“

„Podívej se, co je na těch stravenkách napsáno.“

Pinky si vzal ode mne aršík bílých kuponů a brejlil na ně, napadlo mě, jestli vůbec ještě vidí.

„Ty nevidíš, co je tam za písmena?“

„No, je tam 10 Kčs.“

„To jsou číslice, ale nad tím, co je napsáno.“

„Nad tím je... HaR. Ty vole, jak to?! Jak to HaR? Já jsem měl za to, že mám RaJ!“

„To znamená, že všude, kde jsme byli, jsme mohli platit těmahle lístkama a nemuseli jsme se trmáčet od hospody k hospodě.“

„Teď seš chytrej. Jak je to možný?“

Pinky bědoval a já jsem odešel na záchod, nad umyvadlem jsem se díval do svých zarudlých očí, otřel jsem si zpoceně čelo, všechno kolem trochu hučelo, vrátil jsem se do prázdného lokálu s lesem zvednutých židlí. Pinky taky vstal a šli jsme po dlaždicích ke dveřím.

„Víš, co mi řek vrchní? Ptal jsem se ho na ty stravenky, když jsi byl na hajzlu.“

„Co ti řek?“

„Že RaJ, rozumíš, RaJ, Restaurace a jídelny, už neexistují, že už je ten podnik zrušený...“

Na chodníku na nás spadla vlhká osvěžující noc, vydali jsme se na sídliště pěšky přes celé město. Přes silnici naproti nám přecházely dvě dívky v krátkých sukních, na nohou sandálky, byli jsme všichni čtyři v tu chvíli pod jedním tmavým šumícím nebem. Pinky to na ně zkusil.

„Nazdar šťávy, kam tečete?“

Zasmály se, ale nezastavily, jen pár metrů za námi se ještě ohlédly, nechtěly s námi mít nic společného. Na začátku sídliště, na prvním paneláku u silnice, byl černou sprejovou barvou nastříkán veliký nápis: NEPODLÉHEJTE NADĚJI!

Pinky a já jsme spali až do deseti hodin dopoledne, otevřel jsem oči jako první, vstal jsem a pustil oknem do ložnice čerstvý ranní vzduch. Když jsem se obrátil zpátky, udiveně jsem zůstal stát, to, co jsem uviděl na Pinkyho polovině manželského letiště, jsem nechápal. Na polštáři, na příkrývce, na prostěradle, na Pinkyho hlavě, v jeho vlasech a všude kolem bylo rozmatlaného něco mastného nebo lepkavého, takové hnědé a béžové bláto. Hlasitě jsem zakřičel a Pinky ani nemohl otevřít oči, protože měl tím vším přilepená víčka. Posadil se na posteli a rozhlížel se kolem sebe, nechápal nic stejně jako já. Pak odněkud zpod pokrývky vytáhl umělohmotnou krabičku, byla to průsvitná čtvercová krabice od nanukového dortu, ještě v ní byly zbytky čokolády a rozehřátého smetanového krému. Pinky vyskočil z postele, zavrával a přidržel se nočního stolku.

„Markéta mě zabije, až tohle uvidí.“

Pinky klesl na koberec před postelí a v tureckém sedu lamentoval a prsty si probíral spleené vlasy, s takhle natuženým účesem vypadal dost punk. Začal jsem se smát, až jsem se musel chytat záclon, abych neupadl.

Když jsem se uklidnil, slyšel jsem sprchu a šplouchání vody z koupelny. Pinky za chvíli vyšel s mokkými vlasy a v županu, vypadal jako Balzac, sedl si do křesla a dlouze oddechoval.

„Cos dělal s tím nanukáčem?“

„Co..., když už jsi spal, tak jsem se vzbudil hladý, to se mi stává, víš, když takhle v noci odněkud přídu. Hrnů se vždycky do ledničky a sežeru, na co přídu. Jenže včera tam vůbec nic nebylo, jen ten polárkovej dort v mrazáku. Vzal jsem si ho do postele a jed jsem, no a pak jsem asi usnul.“

Pinky vstal z křesla a odešel do ložnice, pomalu stahoval prostěradlo z postele a povlečení z polštáře a příkrývky. Sledoval jsem ho a cukalo mi v koutcích úst.

„Nečum a napušť vodu do vany.“

„Už se ti tohle někdy stalo, Pinky?“

„S nanukáčem ne. Ale už jsem jednou spal se štanglí salámu, taky s papírem od sušenek a jednou jsem se celou noc válel v solenejch arašídech.“

Za okny ty samé stejné betonové stěny, jen víc svítily, když na ně dopadaly sluneční paprsky, nacpali jsme s Pinkym do napuštěné vany umazané prostěradlo a povlečení. Potom jsme seděli v obývacím pokoji a hrála televize. Z bytu nad námi bylo slyšet dětský pláč a potom to ustalo. Pinky vypnul televizi a na chvíli bylo ticho jako v akváriu. Bolela nás oba hlava, a tak Pinky vzal z kuchyně kostkovanou nákupní tašku, dal do ní dvě tenisové rakety a trička a míčky a vyrazili jsme na hřiště. Antukový dvorec byl přímo uprostřed sídliště, obehnaný plotem s vyvrácenými vratky, byl vysušený a samá díra, prášilo se na něm při každém kroku, místo sítě bylo natažené tlusté lano. Kolem posedávaly na lavičkách mladé maminky s kočárky, byl všední den.

Pinky a já jsme si hráli na Wimbledon, já jsem byl Ivan Lendl a Pinky byl John McEnroe, potom jsme si vyměnili strany a Pinky křičel, že je Adriano Panatta a já že jsem Tomáš Šmíd a hráli jsme o Davisův pohár. Jedna matka u kočárku si ťukala na čelo a ptala se Pinkyho, kolik je mu let, a napomínala ho, aby tak neřval, nebo jí vzbudil dítě. Pinky jí řekl, že je pitomá, měl už úplně propocené tričko, funěl jako prase a volal: „Já jsem Martina Navrátilová, a ty?“

„Já jsem Hana Mandlíková,“ zavolal jsem nazpátek přes natažené lano a hráli jsme si na tenisový Pohár federace. Ale míčky na hrbolatém povrchu špatně odskakovaly a my jsme se bořili nohama do děr v antuce a někdy nebylo vůbec poznat, jestli míček proletěl nad lanem nebo pod ním. Když slunce stálo v tom nejvražednějším úhlu, přestalo nás to bavit. Poplácával jsem Pinkyho po ramenou. „Hrál jsi skvěle, fakt, seš king.“

„Hm, tak možná pára z kingova hovna,“ zabručel Pinky.

Vlekli jsme se zpátky sídlištěm po horkém asfaltu, nohy jsme měli až po kolena zaprášené cihlovým prachem.

Dusné odpoledne napouštělo sídliště svým nenápadným jedem, únavou a malátností po tučném obědě. Snažili jsme se s Pinkym přemoci ospalost a pokládali jsme na podlahu v polo-prázdném dětském pokoji nový koberec, do té doby stál srolovaný v koutě. Potom mi Pinky ukazoval fotografie ze své svatby, byly naházené v krabici od bonboniéry, ženich v černém vypadal jako vosková figurína, dost jsem se nasmál.

A nakonec jsem si přehodil batoh přes rameno a vyrazili jsme pěšky přes město k nádraží. Pinky se celou cestu kabonil, koutkem oka jsem ho sledoval, a když se mi zdálo, že zachmuřeněji už vypadat nemůže, najednou se mě zeptal: „Co se tak mračíš?“

Trochu mě to zaskočilo, ale jeho nálada na mě asi přecházela, aniž jsem si to uvědomoval.

„Za měsíc jdu na vojnu.“

„No a co? Rok to tam vydržíš, čeho se bojíš?“

„Já se nebojím.“

Šli jsme dál, Pinky se trochu nervózně usmál, neznělo to ode mne příliš věrohodně, kopal do šutrů a zmačkaných plechovek.

„To já mám strach.“

Podíval jsem se na něj.

„Ty? Z čeho?“

Zvedl oči nahoru k obloze.

„Z toho nahoře.“

„Ty myslíš... to, jako... Boha?“

Pinky se na mě soucitně podíval, zašklebil se a nevěřicně nade mnou zakroutil hlavou.

„Z nebe kouká Lenin, vole.“

„Jdi do hajzlu.“

„To si piš. Aspoň z tý naší půlky nebe. Žil, vole, žije a bude žít, vole. Čet jsem to u nás ve fabrice na nástěnce.“

Procházeli jsme tou nejzoufalejší městskou čtvrtí, které se tu říkalo Bronx. Plesnivé stěny starých domů, zaprášená okna, papírky a odpadky v roztřískaných výkladech. Pinky se kolébal vedle mě, čím déle jsme kráčeli, tím víc jsem cítil, že už oba myslíme na to, až zase budeme každý sám u svých záležitostí a věcí, co nás čekají. Už nebylo co povídat, nemělo už cenu o ničem začínat, na těch pár minut. Nádraží už z dálky tlouklo a vyzvánělo, zastavil jsem se před špinavými prosklenými dveřmi nádražního bufetu. Měl jsem sucho v krku, ale Pinky už nechtěl jít se mnou dál, stáli jsme na chodníku.

„Tak se vopatruj u těch zelenejch, a až se tam trochu zabydlíš, tak dej vědět.“

„Hm.“

„A co budeš dělat potom? Vrátiš se tam k vám na vesnici?“

„Nevím.“

„No jo, co bys tam dělal, s diplomem z univerzity,“ odpověděl Pinky za mě.

Plesknul jsem svou úzkou dlaní do jeho nastavené pracovní s bachratými prsty. Potom jsem ho viděl ještě chvíli z restaurace přes okenní skla, zhrzeného milovníka silných vozů a hoteliéra zkrachovalého ještě předtím, než mohl začít s hoteliérstvím.

Stál jsem u stolu nádražního bufetu a pil žlutou lepkavou limonádu, o jeden stůl blíž ke dveřím stáli u piva dva chlapi, starý šedý nádražák a cikán ve vytahaném odřeném saku. Podpírala je deska stolu a odpolední vysílání rozhlasové stanice Hvězda, které šlo z nějakého reproduktoru. Shrbená žena v zašlém svetru utírala mokrým hadrem umakart a odnášela nádobí,

postupovala od výčepu k nám, nadzdvihl jsem mlčky sklenici, když se zastavila u mě. Unaveným krokem se došourala k mým sousedům.

„Tak, páni...“

„Já nejsem pani, já jsem chlap,“ dotčeně se ohradil nádražák.

„Já jsem neřekla pani, řekla jsem PÁNI,“ protáhla nevzrušeným hlasem šedovlasá žena a utřela desku stolu pod jejich nadzvednutými půllitry.

Tam venku za sklem bufetu chodili lidé, svítilo slunce, poslední srpnový den roku devatenáct set osmdesát osm. Mrknul jsem na hodiny nade dveřmi, byly zaprášené i uvnitř, rafičky i ciferník. Ještě jsem měl čas, ale už to ve mně trochu škubalo, nějaký neklid nade mnou, všude kolem a hluboko ve všech věcech, které jsem vnímal. Dal jsem si hlavu do dlaní a usilovně jsem se pokoušel přemýšlet o tom, co zabíjí Pinkyho a co je to sakra se mnou.

Baladička

Seděl jsem na návsi na trávníku zády opřený o plot zahrady. Začínalo jaro. Na palouku vedle silnice se popásal Martin, hnědák s bílou lysinou a unavenýma očima. Čekali jsme spolu na nákladní auto, které bylo objednané z městských jatek. Měl jsem pocit úplného prázdna a únavy z odvážného odpoledního slunce, které už trochu připalovalo. Nemyslel jsem na nic, ani když jsem u Boháčů v maštali Martina hřebelcoval a čistil mu háčkem kopyta. Nemyslel jsem už na spokojený obličej pana Boháče, který byl rád, že už se konečně může zbavit starého vysloužilého valacha, co mu jenom ujídal seno. Oves mu ten starý lakomec stejně nedával. Tak rád mi otevřel maštálku a já jsem naposledy přišel za Martinem. Přece jsem mu nedávno slíbil, že ho odsud odvedu, a tak jsem slib splnil, i když úplně jinak, než jsem si představoval. Neposlouchal jsem zbytečné řeči starého Boháče ani jeho syna, který za námi přišel do stáje. Byla to naše prohra, moje i Martinova, a teď jsme si to museli odtrpět. Moje mysl byla rozostřena už několik dní, od nedávného pohřbu pana Stránského, ze kterého jsem se vrátil zrovna za takového odpoledne, jako bylo tohle. Nemyslel jsem už ani na podrobnosti, události se daly do pohybu nezávisle na mně.

Martin se popásal, na pár minut volný, ale stejně dýchal chřípím ten smutek ze vzduchu, tu dlouhou bolest svého posledního jara. Na nebi načechraný selský barok a na návsi dvě polorozpadlá opuštěná stavení. Vítr mě uklidňoval a hladil po vlasech. Na co teď přemýšlet o tom, jak mu to na jatkách udělají. Říkají se různé věci, jak řezníci porážejí dobytek, elektrickými kleštěmi nebo pistolí nebo sekerou...

Už uběhla třičtvrtěhodina, co jsem trochu nervózně Martina odvažoval od žlabu. Když překročil svýma štíhlýma nohama práh stáje, šel za mnou klidně a poslušně. Věřil mi. Z trávy šla vlhká vůně, na zápraží jednoho domu zíval starý pes a za kopcem vyčníval vršek ohromného sila, stříbřité stavby s čerstvě zamalovanými komunistickými hesly, do které se sváželo obilí z polí ležících okolo dalších šesti vesnic, jako byla tahle. Auto se

náhle objevilo v dálce na kopci, právě před silem, jako by vyjelo z něho. Celý ten kilometr, který nás dělil v tom okamžiku, kdy jsem auto zahlédl, se pomalu smršťoval. Naposled jsem se díval na pasoucího se Martina. Ptal jsem se sám sebe, jestli vůbec někdy můžeme vychutnat právě probíhající vteřinu, minutu, vždyť čas není, jen hodinky tikají a nákladní auta urážejí vzdálenosti po asfaltových silnicích.

Zvedl jsem se na nohy a popošel k Martinovi, zapletl jsem mu prsty do hřívky a dýchal jeho pach, pažemi jsem mu lehce sevřel šíji, abych ho uklidnil před rámušem příjíždějícího auta. Zastavilo u krajnice před námi, z kabiny seskočil řidič a z druhé strany závozník. Řidič měl trochu prošedivělé kudrnaté vlasy a flegmatické pohyby, závozník byl neoholený a opilý, to jsem poznal hned, a když na mě promluvil, měl drsný hlas a kalné oči. Řidiče jsem poslal k Boháčům s lístkem k podepsání a pro veterinární potvrzení. Závozník zatím sklopil zadní čelo starého otlučeného trambusu, otevřel dvoukřídlá dvířka zajištěná řetězem a pak ještě jednu zábranu, která předělovala vnitřek vozu na dvě poloviny. Zeptal se mě, jestli má přinést z kabiny obušek, nebo jestli kůň půjde na korbu vozu dobrovolně.

Přiblížil jsem se pomalu po trávě k Martinovi a chytil ho za ohlávku. Dovedl jsem ho k autu, pak jsem na chvíli ucítil jeho zaváhání, slabý odpor šíje a předních nohou, ale vzápětí rozvážně vystoupal po šikmé plošině temného vozu. Došli jsme do zadní poloviny přepravního prostoru, blíž ke kabině vozu. Sám jsem Martina uvázal do kroužku ve sloupku přední stěny. Když jsem od něho odcházel, přešel jsem dlaní od nozder po tváři až k šíji a pak po vyhublém boku. Potom už jsem stál na slunci a zadní čelo se zlověstně pomalu vracelo zpátky, aby uzavřelo únikovou cestu a poslední bláhovou naději.

Počkal jsem na řidiče, závozník zatím močil u zadních kol. Řekl jsem řidiči, že bych chtěl jet s nimi, ale odmítl, že v autě není místo pro tři. „Sednu si doprostřed na motor,“ řekl jsem a vytáhl z kapsy u bundy láhev chalupářské pálenky.

„Ale my jedeme ještě pro další dobytek,“ odpověděl.

„To mi nevadí, vemte mě.“

Řekl jsem to asi dost pevně. Závozník se ke mně domotal, vzal si láhev a vybídl mě, abych nastoupil. Řidič už nic neříkal, tak jsem vylezl do kabiny, sedl jsem si na kryt motoru mezi řidiče a závozníka, nohy jsem nechal spuštěné na stranu k závozníkovi, který si přisedl víc ke dveřím. Bylo to hodně nepohodlné, ale řidič už startoval, auto se rozdrncalo po špatné silnici a závozník otevřel láhev pálenky. Před každým napitím mi nabízel, nechtěl jsem, on pil s přestávkami po celou cestu, chvílemi usínal a chvílemi se probouzel, jak se střídaly hladké úseky silnice s horšími. Motor řval, prach vnikal do kabiny a pálenka voněla a já jsem začal vyprávět o tom koni za námi, protože řidič, který na závozníka vůbec nemluvil, chtěl, abych něco říkal. Snad měl na něho vztek nebo se bál, že usne za volantem.

Zpočátku se mi vůbec nechtělo mluvit, ale cítil jsem to trochu jako povinnost, nějak je cestou zabavit, když mě vzali s sebou. A tak jsem žvanil jako vděčný stopař, musel jsem překřikovat motor, aby mě řidič slyšel. A on jen mlčel, celou cestu, stejně jako střídavě spící a bdící závozník. Byla to podivná dvojice. A Martin, ten stál za našimi hlavami na korbě nákladáku, takže neslyšel nic. A i kdyby slyšel, tak by tomu asi stejně nerozuměl.

„... tenhle kůň tahal taky žebříňák a valník a vobracečku na seno a taky nosil jezdce a patřil panu Stránskýmu, kterej byl můj nejlepší kámoš. Vlastně to byl kámoš mého táty z mládí a přes něj jsme se poznali. Pan Stránský byl starej koňák a znalec života, i když teď na starý kolena poznal hlavně dřinu, jak se pořád pachtil sám na svém hospodářstvíčku, se sušením sena, s krmením dobytka a se vším, co k tomu patřilo. Já jsem byl vždycky z práce vysezenej, když jsem vosum a půl hodiny dřepěl v kanceláři. A tak jsem ho chodil vobčas navštěvovat a v létě jsem mu trošku pomáhal se senem a tak. Von byl chlap jako hora a měl vohromný břicho, který mu lezlo z košile, už se hůř hejbal i hůř dejchal, a když byly hice, teklo z něj proudem, jak se potil.

To nosil v létě vždycky takový starý tílko samá díra, drželo pohromadě už jenom silou vůle, a plátěný kalhoty a na pleši vybledlou kšiltovku. Pár let už byl v invalidním důchodu, vlastně ani nevím, kvůli čemu, ale kouřil furt jak továrna a jeho spotřeba piva, hlavně v létě, byla slušná. Když mi podával ruku, měl dlaně jako struhadlo. Dřív než dostal pan Stránský důchod, jezdil dělat do města, do nějaký fabriky, kde se vohybal plech nebo tak něco. A to hospodářství měl k tomu. Ale teď poslední dobou už žil jen prací v maštali a na loukách, kde sekal trávu a sušil seno pro krávy a koníka. Martin tahal každěj den žebříňák s čerstvě nasečenou trávou a vobčas ho pan Stránský zapřáhnul do valníčku a vyjeli do města pro vobilnej šrot nebo pro voves. Ale nakupovat do krámu jezdil pan Stránský většinou v pátek a to sednul do svýho modrýho fiata. Vyjížděl s ním jenom na sváteční jízdy, když dělal ve městě velký nákupy, to se pak vždycky hodil do gala, voholil se a vyrazil. Jinak mlíko nekupoval, to měl vlastní, takže přes tejden mu stačil chleba a rohlíky, který kupoval v krámku na vsi, maso měl zavařený v plechovkách, a zapomněl jsem na pivo. To kupoval zásadě po bednách. Taky kupoval nakládaný vourky. Von byl pan Stránský hrozně štedrej a pohostinnej člověk. Každýmu hned votvíral pivo a nalejval panáka, takže bylo docela umění vovedít z takový návštěvy ve střízlivým stavu, případně po dvou. Zasedli jsme ke stolu v jeho kuchyni, von pustil televizi a votevřel lednici. Vždycky měl nějaký vepřový maso, buď upečený, nebo votevřel plechovku, nebo vodříznul kus uzenýho. K masu chleba a křen nebo vourky a pak už to jelo, pivo, rum, pivo, rum a čas letěl jako splašenej. Vo návštěvy neměl pan Stránský nouzi, někdy se stavil nákej souosed, jindy listonoš s důchodem, vobčas já a pak tu byli kámoši z města a s nima dámský návštěvy, u toho jsem teda nikdy nebyl, ale po takovejch bouřlivejch večerech a nocích pak druhej den pan Stránský chodil jako po vobrně, celej den vzdychal a utíral si pot, když se vlek vedle žebříňáku, kterej táhnul Martin. Bolela ho vždycky hlava a přísahal, že už nechá chlastu a ženskejch.

Von byl vdovec, už asi deset let, takže si nemoh stěžovat, že s ním doma nikdo nemluví, protože byl stejně sám. A tak vždycky říkal, že když je po tahu, tak se jeho pes urazí a krávy nepustí najust mlíko a prasata nežerou, prej za trest, že z něj táhne pivo a rum. A pak si zapálil cigaretu a vyprávěl mi, co se v noci dělo, v tomhle neměl moc zábrany, jenže já jsem se rozmejšlel, jestli mu mám všechno věřit, co říkal, že zvládnul dvě ženský najednou a tak dál, to se mi při jeho věku a kondici moc nezdálo. Ale vždycky jsem ho vyslechnul, protože von sám se rád poslouchal. Ale každému pan Stránský doma taky nenalil a ne každého v chalupě rád viděl. Když se potkal v hospodě se starým Boháčem, sedlákem ze vsi, kterému z družstva teď po revoluci vrátili pole a dobytek a stroje, měl ještě dlouho potom vždycky mizerou náladu a nadával, kudy chodil. Když jsem byl náhodou v té době u něj, musel jsem vyslechnout hromobití. Česal jsem třeba v maštali Martina a pan Stránský seděl na vobráceným škopku a vymejšlel pro Boháče ty nejhorší jména. Možná v tom bylo ještě něco jinýho, třeba nějaký starý nepřátelství nebo hádka, nevím přesně, ale hlavně šlo vo to, že Boháčů stáli vo jeho kus políčka a louku, který byly zaklíněný mezi jejich dvěma velkejma kusama pole. Zkrátka Boháčů polnosti by byly celistvý, až na ten kus louky a pole pana Stránskýho, který do nich zasahovaly. Někdy zašel Boháč i se synem, kterému mohlo bejt něco přes třicet a kterej byl stejně protivnej jako tatík, přímo za panem Stránským domů a hučeli do něj voba dva, aby jim prodal nebo propachtoval ty svý pozemky. Jenže von je vždycky nějak vodbyl a nechtěl ani slyšet vo tom, že by se měl vzdát toho pole a tý loučky, která živila Martina a krávy Olinu a Jitku. Boháčů to u pana Stránskýho neměli dobrý, říkával vo nich, že jsou to lakomci a vydřiduši a že by ho nejradši vokradli. Ten vztek z něj úplně stříkal jako z hadice, ještě že mě pan Stránský nikdy neviděl, jak jsem votočenej ke koni, vyčesávám mu ze srsti prach a cloumá se mnou smích. Jenže Boháč byl vopravdu takovej lakomej sedlák, kolovala vo něm po vsi historka, že ztratil někde

na silnici peněženku se sedmi tisícema, a když mu ji poctivej nálezce přines až domů, chňapnul po ní a zabouchnul dveře, ani nepoděkoval. Takže to byl starej Boháč. Ale byly chvíle, kdy byl pan Stránský dobře naložený a seděli jsme spolu na zápraží jeho chalupy, kde si sám uklízel, vařil i pral, a von vyprávěl vo koních a vo ženskejch za svejch mladejch let, protože tenkrát bylo prej lepší vobojí. Na podzim a v zimě jsme se vídali málo, někdy jsem se stavil třeba na Mikuláše s flaškou a jednou na Vánoce jsem sebral doma náký cukroví do pytlíku, abych udělal panu Stránskýmu radost. Ale když jsem mu to předával, mžoural na mě nabručeně a brblal, jestli mi neruplo v bedně, von totiž na sladký nebyl, tak jsem to pak v maštali nacpal všechno do huby Martini, ktorej stříhal ušima vod samý radosti. Přes zimu jsem se vždycky těšil na jaro a hlavně na léto. A loni na jaře, teď to bude přesně rok, jsem potkal Moniku, tam ve vsi v krámku. Měla tmavý vlasy, skoro černý, jen když na ně dopadalo v určitý chvíli světlo, vysvítil z jejího účesu hnědej vodstín, takový skoro vokrový světlo a ta barva, je to možná blbý srovnání, ten vodstín jejích vlasů, to bylo nemlich to samý jako barva srsti u Martina, ktorej je černej hnědák. Když jsem za ní stál u tý kasy už potřetí, tak jsem jí tenkrát řek potichu do ucha, aby počkala u dveří krámu, že jí musím něco důležitýho říct. Ani ke mně nevotočila hlavu, jen s ní tak trochu pohnula a pak zaplatila a já jsem byl zvědavej, jestli venku počká, nebo pude jako vždycky ke svému autu, který jsem už pár dní vídal parkovat u vrat jednoho stavení na návsi naproti krámu. Byla to červená škodovka s mosteckou poznávací značkou MO. A když jsem přišel na řadu a zaplatil, tak vona stála za dveřma s nákupem v ruce, všechno měla ve dvou papírovejch pytlíkách, protože nesnášela nákupní tašky, jak jsem se pozdějc dozvěděl. Dívala se na mě, jenom se dívala a nic neříkala, tak jsem se nadejchnul toho vlhkýho vánku, ktorej pofukoval na návsi, a řek jsem jí vo tom nešťastným přirovnání, který mě napadlo tam v krámu, když jsem se díval na její vlasy, ale abych to trochu zachránil a nevypadalo to tak blbě, že ji

srovnávám s koněm, tak jsem jí řekl, že ten kůň je krásnej a ušlechtlej a že na něm jezdím. A vona jen na chvilinku přivřela voči proti slunci a pak se usmála a tak krásnej úsměv jsem do té doby v životě neviděl a bylo mi jasnej, že kvůli tomuhle úsměvu bych se nechal klidně zabít na místě, když by to bylo nutnej. A tak jsme se sešli ještě ten večer v restauraci dole ve městě, kde Monika stejně jako já bydlela. Jako první rande s ní to teda dopadlo katastrofálně, bylo zrovna po vejplatách a dělníci z fabrik a zedníci přišli propít část svejch vejdělků zrovna tam. Seděli jsme u stolu ještě se dvěma chlápky a museli jsme na sebe křičet, abysme se slyšeli. Monika chtěla jen limonádu a já jsem si dal pivo a kolem nás to hučelo. Dozvěděl jsem se, že Monika nastoupila sem do města jako sociální pracovnice, nebo jak se to správně říká, zkrátka byla pečovatelka a starala se vo nemocný nebo nemohoucí starý lidi, který už nikoho nemají. Zaměstnával ji městskej úřad a jezdila i do několika vsí ve okolí včetně té, kde bydlel pan Stránský a kde jsme se poprvé potkali. Nikdy jsem se vod ní vlastně pořádně nedozvěděl, proč přišla zrovna do jižních Čech až z Mostu, myslím, že říkala, že chce dejchat čistej vzduch a taky že ji nebavila škola, kterou dělala v Praze, takže přerušila studium. Ale já jsem ji tenkrát v té hospodě ani pořádně neposlouchal, jenom jsem na ni civěl, měla hezkej vobličej, taková jednoduchá krása, nikdy se nemalovala, ani rty, ani řasy, a voči měla to samý co vlasy, tmavý a hnědý. Bylo jí přesně dvacet, vo tři roky mladší než já, a pak jsme se scházeli pravidelně, když jsem měl po práci a když vona měla volno, protože někdy jezdila za těma svýma babičkama i dlouho do večera. Do vsi dojížděla třikrát tejdne do jedný chalupy na návsi, kde bydlela vosumdesátiletá paní nemocná na nohy, ani nevím, jak se vlastně jmenovala, ale podle baráku se tam říkalo U Janišů. Monika mi vyprávěla, že když k ní přijela poprvé, tak zaparkovala auto před vratama a šla dovnitř. A po chvíli vtrhli za ní do místnosti dva chlapi ze vsi, protože mysleli, že stavení přijel někdo vykrást, když viděli cizí auto a neznámou poznávací značku. Takže takhle

to všechno začalo, se mnou a s Monikou... pana Stránskýho i Martina jsem začal kvůli Monice dost zanedbávat, ale když jsem po třech tejdnech zase přijel, tak už pan Stránský vo Monice věděl, protože už ji ve vsi znali. Musel jsem mu slíbit, že mu ji brzo přivedu ukázat, a panu Stránskýmu zasvítily vočička, protože vždycky říkal, že by do baráku potřeboval mladý maso a šikovnou hospodyní, ale upozornil jsem ho, ať si nechá zajít chuť. Ale brzy jsme vopravdu přijeli, protože Monika stejně po mně pořád chtěla, abych jí někdy ukázal toho koně, na kterým jezdím, jak jsem se s tím ze začátku vychloubal, a já jsem se jí ještě nepřiznal, že jsem si to vymyslel, abych měl zrovna v tý chvíli co říct. Nejhorší na tom ale bylo, že Monika sama doma v Mostu chodila do jezdeckýho klubu, takže mi bylo jasný, že musím s pravdou ven, protože Martin už leta tahal jenom žebříňák, i když dřív na něm taky jezdili. Ale já sám jsem seděl na koni poprvé a naposled v šesti letech na poníku. Všechny ty řeči, který jsem Monice vo koních znalecky navykládal a který ji bavilo poslouchat, jsem kdysi vyčet v knížkách nebo jsem si něco pamatoval ze střední školy. Prostě jsem trochu machroval a dělal chytrýho, ale nebylo to žádný lhaní, vlastně zalhal jsem jen trošku na začátku. Takže když jednou v odpoledne jela Monika do vsi k Janišům za starou paní, svez jsem se s ní a poprvně jsme společně navštívili pana Stránskýho. Zabouchal jsem u něj na dveře nevohlášeněj a ten den vopravdu nebyl šťastnej pro návštěvu. Pan Stránský byl po flámu a navíc ještě dopoledne za ním přišel starej Boháč a přemlouval ho, aby mu přenechal svoje pole a louku. A nic nepomohlo, že Monika byla milá a hezká jako vobrázek, vedešli jsme brzo, protože jsem viděl, že ten den je už pro pana Stránskýho ztracenej. Byl mrzutej a skoro nemluvil. Aspoň jsem ale Monice ukázal Martina a Monika byla z koníka nadšená a nemoh jsem ji dostat od něj. Trochu jsme ho spolu vypucovali, i když byl čistej, koně jsou chloubou každýho sedláka, říkával pan Stránský, akorát pro Boháče to neplatilo, protože ten měl jen traktory. Když jsme navštívili pana Stránskýho podruhý, tak

to stálo za to, pan Stránský nás pozval na voslavu svejch šedesá-
tin, veliká akce, v práci jsem si vzal volno a už vod rána jsem po-
máhal u pana Stránskýho všechno připravovat, jídlo a pití. Byl
tam taky brácha pana Stránskýho Brěťa, takovej tichej seriózní
pán, úplnej vopak svýho staršího bratra. Vyvezli jsme na dvůr
polskýho fiata a dveře vod garáže jsme vysadili, dovnitř přišly
srazit tři stoly a židle z kuchyně a křesla z vobejváku a další žid-
le jsem si ještě zaskočil vypučit do hospody. Soudek protivínský-
ho piva byl naraženej už vod rána a pan Stránský poletoval ko-
lem jako skřivánek a jen nás tak dirigoval, co udělat teď a co
potom, ale když se peklo maso, tak u toho musel bejt sám. Vepřo-
vá pečeně a v hrnci klobásy, bochníky chleba z krámu a flašky
tvrdýho, který se scházely na stole vod rána, jak přicházeli gra-
tulovat sousedi. A v poledne se sešlo nejvíc hostů, nejvíc se vy-
pilo a snědlo a Monika přijela po poledni, přinesla flašku vína
jako dárek za nás dva a sama pila zase jenom limonádu, jak měla
ve zvyku. Pan Stránský byl v nejlepším rozmaru a pár nejsnaži-
vějších hostů už bylo vožralejch. K večeru se vypnulo rádio, kte-
rý vod rána vyhrávalo v garáži, a spustila harmonika. Byl krásnej
teplej den, tak se stoly i židle přenesly z garáže na dvůr a já jsem
ještě pomoh panu Stránskýmu nakrmit dobytek a podojit Olinu,
Jitka už se nedojila, protože brzo čekala tele. A pak mě Monika
vodvezla domů a cestou jsem usnul, protože už jsem toho měl
vod rána dost, pití i jídla a vůbec, a doma jsem spal do půl devá-
tý večer, a když jsem se probрал, tak jsem myslel, že je ráno, a šel
jsem se mejt a snídat, že pudu do práce, až jsem se podíval po-
řádně na hodiny a z vokna ven a došlo mi, že je večer. Tak dopad-
la voslava šedesátin pana Stránskýho a vo to nejlepší jsem stejně
přišel, protože k večeru přijeli gratulovat z podniku, kde pan
Stránský dřív dělal, podnikovou volhu zaparkovali na dvůr ve-
dle hnoje a vylezl z ní prej sám ředitel a mzdová účetní a ještě
nákej další chlap, v rukách měli kytice a dárkovéj koš a pan
Stránský, když uviděl tu ženskou, tak jak už byl pod parou, po-
vídá, tohle je ta baba, co mě dvacet let vokrádala. Druhej den

jsem přijel hned ráno, byla sobota a pan Stránský už měl nakrmenej dobytek a zrovna uklízeli s Břétou dvůr a garáž. Zbytek piva ještě vytejkal z pípy, ale mně se vobracel žaludek, jen co jsem nasál tu pivní vůni. Byl už konec května a to byl zrovna čas, kdy se Monika přestěhovala z ubytovny ve městě do vsi k Janišům, k tý starý paní, vo kterou pečovala, a teď u ní teda bydlela v podnájmu. Ráno vyrážela autem do města a vodpoledne se vracela a tehdy jsme se znali už přes měsíc a já jsem se Monice přiznal, že jsem na Martinovi nikdy nejel. A tak jsem jednou přišel sám k panu Stránskýmu a povídám, jestli by šel Martin ještě pod sedlem. A pan Stránský chvíli nabručeně civěl do hrnců na plotně a nic neříkal, bylo mu jasný, proč se na to ptám, že kvůli Monice, abych ji sem moh vodit, a pak pozvednul vobočí a povídá, proč ne? Jenže sedlo a uzdečku dávno neměl, všechno to rozprodal, tak jsem si sehnal tyhle věci jinde a Martin byl po dlouhý době zase vosedlanej. Monika na něm mohla voči nechat, a já jsem měl Martina rád už jen proto, že ho měla ráda Monika. Za těchhle letních dní mi to v kanceláři vůbec neutíkalo a byl jsem celej den jako na trní a hned po práci jsem čekal na Moniku nebo někdy vona si zajela pro mě a pak jsme byli spolu a já jsem byl zamilovanej nejen do ní, ale i do jejího červenýho auta a do poznávací značky MO a do její džínový bundy a do všeho, co bylo její nebo čeho se dotkla rukou nebo pohledem. Martinovi pohyb pod sedlem svědčil a pan Stránský už taky nebejval strohej a nabručenej, a když jsme s Monikou seděli večer u něj v kuchyni nebo na zápraží, tak byl samá sranda a vobčas přines z almary starou knížku vo koních, vydanou někdy v roce devatenáct set dvacet dva, kterou si koupil ještě táta pana Stránskýho, a předčítal nám z ní, byly tam takový srandovní slovní vobraty a archaický slova a my jsme měli s Monikou nejrači kapitulu Klamy a podvody při prodeji koní, kde se psalo vo tom, jak se švindlovalo a podvádělo při handlování s koňma, různý fígle a podfuky, jak napálit kupce, a pan Stránský měl fůru svejch vlastních historek ze svejch mladejch let. A když čet, tak měl

tichej chraplavej hlas, kterej nás uspával, a jednou se stalo, že při takovým předčítání mi Monika usnula na rameni a za chvíli usnul i pan Stránský a knížka mu upadla na zem. Někdy nás z tý idylky vyrušil nákej soused, kterej přišel k panu Stránskému na kus řeči, a vobčas přišla jedna ženská, co bydlela vo dvě chalupy dál, vona byla sama a byla z Prahy a tuhle chalupu měla jenom na léto. Bylo jí asi padesát a byla trochu prdlá, měla patnáct koček a dvě starý vopelíchaný slepice, ty byly pojmenovaný, jedna z nich byla kulhavá a ta se jmenovala Sára, a když náhodou někdy snesla vajíčko, tak jí ta baba zpívala voslavnou píseň *Děkujem ti, Sáro*. Byli jsme ten čas s Monikou u pana Stránského skoro denně a já jsem bez ní už nemoh bejt, a tak jsem byl smutnej, když někam vodjížděla, což bylo pravidelně, a říkala, že chodí do sboru, ale víc vo tom nemluvila. Myslel sem, že je v nějakým pěveckým sboru, tak mě to ani nezajímalo. Stará paní u Janišů měla Moniku ráda jako svoji vnučku, někdy jsem k nim zašel a paní vařila bylinkovej čaj, kterej sladila medem. Monika si u ní trochu zařídila jeden pokoj, ale měla tam jen pár knížek a šaty ve skříni a pár dalších věcí, který si tam převezla z ubytovny. Jinak spala ve vedlejší místnosti na manželský posteli vedle tý babičky, tam, kde kdysi dřív spával nebožtík její muž, než paní vovdověla a neměla už nikoho. Tahle představa, jak Monika spí vedle stařenky na manželský posteli, mě začala pomalu přivádět k lehkýmu šílenství a začal jsem vymejšlet různý kombinace a možnosti, jak se s Monikou od polibků dostat dál, jenže bylo mezi námi těch pět kilometrů asfaltový silnice, po který jsem se vracel večer domů, a Monika ulíhala do bíle povlečený starodávný postele pod krucifix vedle stařenky a já jsem nevěděl, jak s tím hnout...”

Měl jsem už sucho v krku od toho vyprávění, závozník vedle mě podřimoval a flašku držel na klíně. Řidič zpomalil a zajel do dvora nějakého statku. Chlapík vedle mne na sedačce se probudil, jak auto zabrzdilo. Vystoupili jsme všichni z kabiny. Měl jsem

pořádně zdřevěnělé nohy od nepohodlného sezení na krytu motoru. K Martinovi do vozu jsme nahnali z tmavé maštálky s pavučinami jednu kulhavou vyhublou kravku a dvě telata. Slyšel jsem Martina, jak frká a podupává, ale raději jsem co nejrychleji vyšplhal zpátky do kabiny na své místo na motoru. Závozník odšrouboval víčko z láhve, napil se a potom jsem se napil já. Auto se rozjelo, teď už směrem na Budějovice. A já jsem myslel na Martina a pátilo mě v krku. Řidič zase mlčel a sledoval silnici před námi a kroutil volantem, tak jsem pokračoval ve vyprávění.

„... pan Stránský koupil Martina, už před léty, jako zkaženého koně za štrnáct tisíc, pocházel vodněkud z Moravy po hřebci, kterej byl vyloženej netahač a byl tím všeobecně známej a taky Martin jako mladej kůň byl celej po něm. Do vršku v zápreži nehnul, když si ho pan Stránský přived domů. Byl z velkého bohatýho statku a snad byl zvyklej z lehkýho kočáru vyjíždět kopce ricem, nebyl naučenej, jako jsou chladnokrevný tažný koně, stejnoměrně vlastní vahou vystoupat svah. Von se na to rozběhnul, a když mu v kopci došel dech, začal couvat a zlomil by voje a pana Stránskýho chytaly záchvaty vzteku, Martin nechtěl ani do chomoutu, v maštali couval a kopal a nechtěl tahat a pan Stránský ho zmlátil bičem a příští den klackem, ale nebylo to nic platný, tak si vzal třetí den, když už byl rudej vzteky, železnej řetěz s velkejma vokama a přehodil ho Martinovi přes hřbet, vzal sukovici a mlátil ho přes řetěz do boku, až mu železný články řetězu drtily žebra a Martin říčel bolestí a pěna mu šla vod huby. Vod tý doby prej tahal bez problémů a poslouchal na slovo a stačilo na kozlíku zařinčet řetězem a Martin tahal jak šilenej. Monika poslouchala pana Stránskýho s rozšířenejma vočima a ve tváři měla zděšení a byla bledá a začala se s ním hádat vo tom, jak se mají vychovávat a cvičit koně, jak se mají zaučovat do tahu, bez násilí a bití, aby se z nich nestaly zlý a zákeřný zvířata, a pan Stránský se jí jízlivě ptal, kolik těch koní už vycvičila, že je tak chytrá... a léto vrcholilo a jednou jsem se stavil u pana Stránskýho sám a von vokamžitě jako vždycky poznal, vo co mi

de, když jsem na něm chtěl, aby na dva dny vodjel a nechal mi volnej barák. Přemlouval jsem ho skoro hodinu, než uznal, že by moh ráno vodjet k Břeťovi do Budějč a vrátit se až druhej den vodpoledne. Další hodinu jsem ho zapřisahal, že vobstarám všechen dobytek a hospodářství, a dopodrobna jsem mu musel vyříkávat, co všechno udělám, co nejdřív a co potom, a během toho všeho si to pan Stránský ještě dvakrát rozmyslel a dvakrát to vzal zpátky a nakonec jsme se domluvili, že v sobotu ráno vodjede a vrátí se až v neděli po vobědě. Tehdy jsem Monice podruhý zalhal a řek jsem jí, že pan Stránský musí vodjet a že mě poprosil, jestli bysme mu s Monikou nevobstarali hospodářství. To už jsme se znali s Monikou přes dva měsíce. Někdy byla veselá a dá se říct i důvěrná, jindy ale měla takový pro mě nepochopitelný reakce, ze kterejch jsem byl zmatenej. Jenže já jsem na ní miloval všechno, i tyhle její vlastnosti a zvláštnosti. Nakonec souhlasila s tím, že se v sobotu vodpoledne sejdeme u pana Stránskýho, protože já jsem měl vodjet po neděli na pár dní pryč a už jsem nechtěl na nic čekat. Domluvili jsme se, že vosedláme Martina a že Monika usmaží u pana Stránskýho v kuchyni rybu, co dostala vod někýho starýho dědy, kterýmu vobstarávala nákupy a kterej rybařil u Vltavy. A když přišla konečně sobota, rozjel jsem se hned po ránu k panu Stránskýmu a von mi dal ještě poslední instrukce vohledně hospodářství a úplně nakonec řek, že nebude mít nic proti tomu, když si s Monikou vodemkneme ložnici, kde spávali s nebožkou ženou, ta ložnice měla takový starodávný dveře, který byly prosklený, a to sklo bylo mlíčný a byly na něm takový vobrázky, výjevy z bible asi, byli tam andělé a čerti, já jsem za ty dveře nahlídnul jen jednou a byly za nima postele zastlaný bílejma duchnama. Pan Stránský spával totiž na kanapi v kuchyni. Byl jsem už rád, když pan Stránský zmizel, vodjel se svým polským fiatem a vod tý doby pádil čas jak šílenej kůň. Vodpoledne jsme vosedlali Martina a Monika si vyrazila na projížďku do lesa a na polní cesty za vesnicí a já jsem začal s prací, vyvez jsem hnůj a nastlal čistou slámu, vohřál jsem

vodu a nakrmil prasata, hodil slepicím a sebral vod nich vajíčka a uložil je do kartonu ve spíži, založil jsem voboum kravám seno na noc a udělal jim vlažnej nápoj se šrotem a pak jsem v maštali zapnul vývěvu a podožil jsem Olinu a mlíko jsem slil do konve. Psovi jsem dal zbytky masa, co byly v kuchyni vod včerejší večere pana Stránskýho, a pak jsem šel do stavení a rozsvítil jsem v tmavý koupelně, která byla chladná a vlhká, a vykoupal jsem se po tý práci a pak jsem vyšel před práh a sednul jsem si, záda ma jsem se vopřel vo chalupu a čekal, až uslyším dusat kopyta na prašný cestě za humny. Po horkým dnu byly zdi domu vohřátý, i betonovej chodníček. A potom už Monika na Martinovi vjela do dvora, zavřel jsem za nima vrata na závoru a Monika měla slanou pusu a tváře tím prachem z cesty, a tak se šla umejt a připravit tu rybu a já jsem zatím vodsedlal a uvázal Martina, nandal jsem mu seno a chvíli jsem ho česal a pak jsem mu přines napít a nasypal mu voves. Když jsem zavíral maštal, všechen dobytek už spokojeně ležel na žlutý slámě a přežvykoval nebo jen tak voddychoval a venku, když jsem vyšel, taková sladká letní vůně. A v kuchyni u bílýho stolu jsme snědli rybu s tmavým chlebem a zapili to vínem, který jsem koupil ráno ve vsi v krámě...”

Auto zastavilo a najednou jsme byli před bránou a pomalu se zvedala závoru. Na nádvoří jatek bylo prázdkno, závozník a já jsme vystoupili, viděl jsem šedé budovy a zábradlí, všude byl klid. Řidič nacouval k rampě, zadní čelo nákladřáku se sklopilo a po něm jako po mostě přešla kráva a dvě telata. A pak jsem otevřel druhou polovinu uvnitř vozu a sáhl jsem na Martina, na jeho hebké nozdry. Byl nervózní a já asi ještě víc. Když jsem ho odvázal, jemně jsem ho zatáhl za ohlávku a on se ve voze otočil, přešli jsme můstek a naproti nám už zela otevřená místnost, kde se z podlahy splachuje krev do kanálu a cinkají řetězy a kladky. Vešli jsme, Martinovi se chvělo chrípí a přešlapoval, stáli jsme tam uvnitř na okamžik úplně sami. Vlhký chladný vzduch, filtrované světlo zvenčí a šum, stáli jsme s Martinem v místnosti

smrti. A já jsem z ní utekl, najednou jsem cítil tlak v ramenou a ztěžklé nohy, a jako bych nevěděl, co dělám, za pár okamžiků jsem seděl v autě. Nebyl tam ani řidič, ani závozník, jenom já na sedačce, hleděl jsem na strohou účelnost jateckého nádvoří a nemohl jsem si v prvních vteřinách uvědomit, proč jsem tak rychle opustil porážkovou místnost, proč jsem ještě chvíli nepočkal u Martina. Pak jsem si uvědomil, že nějaký člověk, zřejmě řezník, vešel dovnitř a zavíral za sebou vrata té místnosti a já jsem spěšně prošel z temna do denního světla, než docela zavřel. Proto jsem se ocitl tak rychle venku, a teď jsem najednou pocítil touhu vrátit se ještě zpátky k Martinovi, ještě ho naposled vidět, ale nějak jsem se nemohl hnout ze sedačky a díval jsem se z kabiny auta ven. A potom se vrátili řidič i závozník a já jsem si znovu vylezl na kryt motoru a vyjeli jsme ze dvora jatek. Cestu jsem nevnímal, stejně jako po celou dobu předtím. A řidič zase točil mlčky volantem a měl soustředěný pohled a vypadalo to, že mě poslouchá, závozník už nespál a jenom koukal z okýnka ven.

„... Monika chodila pravidelně do nějakýho charismatickýho sboru, to byly ty pátky a neděle, co bejvala pryč, a já jsem myslel, že chodí někam zpívat, protože jsem neměl ponětí vo tom, co to je charismatickej sbor a novozákonní církev, a vo tom všem mi Monika řekla až ten večer, co jsme spolu byli sami v chalupě pana Stránskýho. A to říkám proto, že ty dveře do ložnice, který byly zasklený tím malovaným mlíčným sklem s vobrázkama čertů a andělů, který se Monice tak líbily, tak ty dveře ten večer se před náma nevotevřely a ani se za náma nezavřely. Seděli jsme na zápraží, jako jsme vždycky sedávali s panem Stránským. Horkej den už vychládal a Monika měla hlavu vopřenou vo zeď a dívala se trochu nahoru a tmavý nebe se jí vlejvalo do vočí a mluvila vo tom, kdo to byl Ježíš a proč přišel. A že před dvěma rokama vstoupil i do jejího života a celou ji změnil. Naplnil jí život láskou a štěstím a vona je moc šťastná. Že už nemusí žít v přetvářce, konečně ví, kdo je, spousta lidí ale nosí různý masky,

který převlíkají podle toho, v jakým se nacházejí prostředí nebo kolektivu. Vona, Monika, že to dřív taky dělala a nevěděla, kam pořádně patří, ale sláva Pánu, už to ví. Ježíš existuje, je živej! Když někdo vstane z mrtvejš, tak musí bejt, ne...? Jenom jsem poslouchal a dvorem začali lítat rorejši. Tak jsem mlčel a na nic jsem se neptal, jen jsem pozoroval ty rorejše a Monika mluvila dál, že hodně lidí chce vědět, jak vona to ví, že Ježíš existuje, když ho nikdy neviděla, ale vona ví, že nákej přelud nebo výmysl by nemoh změnit její srdce a její život, Bůh tolik miluje každého člověka, že miluje mě stejně jako ji a pana Stránskýho velikou láskou! A za chvíli se už úplně setmělo a už byly vidět jen vobry-sy blízky maštale a nad dvorem voněla tmavá koruna jabloně. A Monika seděla vedle mě s kolenama přitáženejšma až k bradě, jak už bylo trošku chladno, a povídala do noci vo Starým a Novým zákonu. Vyprávěla, že lidi ve starozákonní době museli dodržovat desatero přikázání a bylo dost tvrdý dokázat to bez pomoci boží, protože hřích je ukrást, zabít nebo že se někdo s někým vyspí před svatbou nebo taky jenom křivý pomýšlení, hříšná myšlenka, a že vona, Monika, dala slib, slib čistoty. Šla mi z toho hlava kolem. A Monika vyprávěla dál, že Bůh poslal Ježíše, že jeho krev nás smířila s Bohem a Ježíš umřel za všechny, za každej hřích každého člověka. Že novozákonní doba je dobou milosti a přišla s Ježíšem, a když chce člověk přijít k Bohu, nemusí už vobětovat zvířata, aby byl vočištěnej vod hříchů, Ježíš to udělal za každého člověka...! Moničiny voči zářily a její bílý čelo a celá její tvář, bible prej říká, že Bůh už nebydlí jenom v chrámech udělanejš z kamene, ale že my jsme chrám živého Boha, naše srdce! Pak se Monika vodmlčela a její voči byly trochu klidnějši, a když přešla věčnost tam a zpátky, tak jsme vstali ze zápraží, na dvoře už byla tma tmoucí a ticho, jenom vobčas z maštale dolehlo k nám frknutí nebo zamručení, jak dobytek spokojeně vodpočíval v tý teplý noci. Vyšli jsme vrátkama za humna a procházeli jsme se hodiny po louce a na vokraji lesa pod vysokým nebem a mluvili jsme vo všem, co jsme si ještě

do té doby nestačili nebo snad nechtěli říct. Když jsme se vrátili do dusného pokoje v chalupě pana Stránského, usnul jsem za chvíli na kanapi, jak jsem byl utahanej po tý práci v maštálích. A vedle mě spala Monika, ta holka, která byla zamilovaná do Ježíše Krista, a na prosklenejch dveřích ložnice jsme byli voba namalovaný, vona anděl, kterej se vznáší na křídlech, a já čert, kterej se plazí dole na zemi. A tak uběhnul kratičkej zbytek noci, a když jsme ráno brzo vstali, aby všechny zvířata dostaly včas nažrat a kráva byla podojená, jak jsem slíbil panu Stránskému, tak jsme snídali mlíko a tmavej chleba a to ráno a to všechno kolem mi připadalo nějak svatý, i když nevím, co to znamená. Pak Monika vodjela, a než nasedla do svého červeného auta, tak jsme na chvilinku stáli proti sobě a já jsem jí řek, že mi na ní záleží, a pak jsme se políbili. Po veškerý práci jsem vyved Martina na palouk před vrata a sednul jsem si na zem a čekal v rozzářeným ránu u konví s mlíkem na mlíkařský auto a pak jsem čekal dál, dokud se nevrátil pan Stránský, abych mu moh předat hospodářství. Pan Stránský prošel chlívy a všechno poměřil svým přísným zrakem hospodáře a neřek ani slovo. Byl z něj cítit líh, zajel s fiatem do garáže a ani mi nevodpověděl, když jsem se ho ptal, jak se měl u Břeti na návštěvě, natáhnul se na gauč a za chvíli začal chrápat a já jsem potichu vyved kolo a vodjel domů. Ještě jsme vlastně nemohli vědět, že to bylo naposled, co jsem takhle normálně vodjel vod pana Stránského. Po tomhle víkendu jsem se s Monikou dva dni neviděl a pak jsem byl dva dny na služební cestě. A když jsem se v pátek vrátil, nemoh jsem Moniku nikde najít, ani u Janišů v chalupě, ani u pana Stránského, ani ve městě před úřadem nestálo její červený auto se značkou MO. A tak jsem jel znovu k Janišům pořádně se zeptat, kde Monika vlastně je, a stará paní měla přísnou a trochu posmutnělou tvář, pohledem trochu uhejbala, a nakonec jsem se vod ní dozvěděl, že Monika kvůli mně v úterý a ve středu plakala a dneska že se vodstěhovala vod Janišů z chalupy a vodjela. Celej zmatenej jsem se vrátil domů a celej víkend jsem nestál za nic.

V pondělí ráno jsem Moniku našel na městském úřadě a vůbec ničemu jsem nerozuměl, měla zamženej pohled a mluvila rychle a tiše. Vrátil jsem se zpátky do práce, celej den jsem se snažil pochopit, co mi Monika vyčítala, jaký řeči jdou po vsi vo nás dvou a hlavně vo ní, a po práci jsem ujížděl na kole rovnou k panu Stránskýmu. A tam u něj jsme se smrtelně pohádali, protože vyšlo najevo, že nalitej pan Stránský dával v neděli večer v hospodě k lepšímu, jak jeho starý manželský postelet zase přišly ke slovu, jak jsme já a Monika trávili noc v jeho chalupě, když von chlastal u bráchy v Budějčích, jak jsme si užívali v jeho ložnici, v prostěradlech a peřinách z výbavy jeho nebožky ženy. A mě to rozzuřilo, jak moji Moniku takhle vykřičel po celý vsi, kde ji všichni znají, tu čistou svatou Moniku, vošetřovatelku starejch a nemocnejch. Jenže pan Stránský nic nechápal, připadalo mu vždycky normální, že se u piva mluví a kecá a řeči jdou a voda teče. Když jsem na něj začal křičet, tak hulákal taky, pustili jsme se do sebe a já jsem se zapřisáhnul, že už nepřekročím práh jeho baráku, a třísknul jsem dveřma a to byla definitivní tečka mezi náma. A tak jsem tam v jediný chvíli vzteku zabouchnul pana Stránskýho a Martina a všechny ty naše společný dni, kdy jsme byli pohromadě a já jsem byl šťastnej. Šlapal jsem na kole zpátky do města a nebyl jsem schopnej uvažovat vo tom, jestli jsem udělal dobře, nebo špatně, myslel jsem jenom na Moniku. Věřil sem, že Monika musí poznat, kde je pravda, a že si to nechá vysvětlit. Všude jsem ji hledal, ale na městském úřadě už bylo zavřeno a Moničino červený auto nebylo nikde, ani před ubytovnou, kde dřív bydlela, ani před hotelem na náměstí, ani na parkovišti u řeky. A tak jsem prožil neklidnou noc a ráno jsem volal z práce na městskej úřad a tam mi řekli, že Monika ukončila praxi, protože nastupuje v září do školy a tuhle práci měla jenom brigádně, prostě že už je pryč. A tak přešel zmatenej podzim a zima s holomrazama a celou tu dobu jsem se snažil zahnat myšlenky na Moniku a u pana Stránskýho jsem se neukázal. A na začátku března jsem ve městě náhodou potkal pana Boháče a ten mi řek novinu,

kteřá mi vyrazilá dech, totiž že už vod prosince mají Boháčů všechen dobytek a pole pana Stránskýho, zkrátka před Vánoce má prej přišel pan Stránský za starým Boháčem, že je mu zle a není schopnej se už dál starat vo hospodářství, aby si vodved krávy a prasata a koně a aby si propachtoval i ty jeho pole. A ještě do konce roku byl v nemocnici se srdečním záchvatem a teď prej leží doma a nevychází vůbec z chalupy. Boháčů dali Olinu na jatka, protože už byla stará a málo dojila, a Martin prej stojí ve stáji a vobčas tahá valník, jenže Boháčů mají traktory a Martin je pro ně darmožrout, kterýho nepotřebujou a nejradši by ho poslali zabít taky, jenže pan Stránský vo tom nechce ani slyšet. Myslel jsem na to, jaký to musí bejt s panem Stránským špatný, že všechno nechal Boháčovi a nechal vodvést i Martina. Večer jsem nemoh usnout a druhej den ráno jsem se rozhodnul. Vodpoledne po práci jsem sednul na kolo a jel jsem tu starou známou trasu a ještě cestou jsem se rozmejšlel, jestli se nemám vrátit, a skoro jsem i zastavil, že to votočím zpátky, protože jsem se přeče zařek, že nepřekročím práh toho domu, ale už jsem byl na kopci a viděl červený střechy chalup, a tak jsem nechal kolo jet a zabrzdil až před vrátkami pana Stránskýho. Bylo to už skoro tři čtvrtě roku, co jsem tam byl naposled, trochu jsem měl trému, jak to teď asi s panem Stránským vypadá a co řekne, až mě uvidí ve dveřích. Prošel jsem pustým dvorem, maštale byly dokořán, vtevřený a prázdný, jenom zablešenej pes mi přiběh naproti a skákal na mě, když mě poznal. Vzal jsem za kliku dveří vod verandy, byly vodemčený, prošel jsem chodbičkou a stál ve vtevřenejch dveřích do kuchyně, a co jsem uviděl, to jsem nečekal. Pan Stránský seděl na židli, na stole a všude kolem děsnej binec, prázdný flašky, špinavý talíře, a von měl vtevřenou plechovku s vepřovým masem, který napichoval nožem, a ohromný kusy si cpal do pusy a vedle stála sklenice s kyselejma vokurkama a načatá flaška piva. Takhle jsem si zrovna večeři kardiaka nepředstavoval, a pan Stránský ani nevypadal na to, že by před měsícem ještě ležel v nemocnici. Zůstal jsem stát ve dveřích a pozdravil jsem

a pan Stránský zvednul hlavu vod jídla, a teprve ted' jsem si všimnul, jaký má propadlý tváře a jak je bledej ve vobličejí. Chvíli jsme na sebe bez řečí koukali, pak se pan Stránský dlouze napil z flašky a suše povídá: „Tak už tě to přešlo?“ A pak jsme se začali bavit a za chvíli už jsme byli jako dřív. Ptal jsem se pana Stránskýho, jak se cítí, a von tvrdil, že mu nic není, že je to všechno výmysl doktorů a že na ně kašle. Ale pak se přiznal, že nemůže skoro nic dělat, že se hned unaví a musí sedět nebo ležet, ale dietu nedodržíval. Tvářil se spokojeně, i když neměl zrovna proč. Pole propachtoval Boháčovi, vodved mu dobytek, vodvezli si seno i vobilí a neviděl za to vod Boháčů zatím ani korunu. Pokud šlo vo koně, tak toho mu Boháč živil a slíbil panu Stránskýmu, že co bude živ, tak Martina nenechá vodvézt na šlachtu, ale stejně ten valach pil Boháčovi krev. A pan Stránský, když už byl doma ze špitálu, vstával z postele, chodil k Boháčovi do maštale za Martinem a povídal si s ním a starej Boháč rozhlašoval po vsi, že se pan Stránský zbláznil, že se mu to v hlavě mele, a aby Boháčovi zůstalo zadarmo všechno to, co vod pana Stránskýho získal, byl rozhodnutej dostat ho do Dobřan do blázince a všude vo něm tvrdil, že je nesvéprávněj. Nemoh jsem uvěřit svejm ušim, když mi pan Stránský tohle všechno vyprávěl. A ještě ten den jsme se domluvili, že až bude teplo a louky trochu vobrostou, zkrátka až bude pastva, že si pan Stránský vodvede Martina zpátky a já ho budu krmit a starat se vo něj, když pan Stránský nebude moct, a budem vobsíkat zahradu a volný plácky ve vsi, abysme nadělali náký seno na zimu, koupí se voves a náká sláma ještě ve stodole zbyla. Vodjížděl jsem pozdě večer a měl jsem radost, protože jsem viděl na panu Stránským, že ho to trochu pozvedlo, ty naše plány do budoucna. Za tejdén jsem se vypravil za panem Stránským znovu, a když jsem sjížděl z kopce, tak jsem se nemoh dočkat, až mu řeknu nový zprávy, měl jsem vobjednanýho kováře pro Martina a taky jsem sehnal z vedlejší vesnice pár metráků sena, to abysme si mohli vzít Martina dřív a nemuseli přitom starýho Boháče vo nic prosit. Jenže když jsem zastavil

kolo před vratama, dvířka do dvora byly zamčený, tak jsem vo-bešel zeď a přelez plot na zahradu. Ale vchodový dveře do cha-lupy byly taky zamčený, tak jsem bouchal a koukal voknama do kuchyně a do chodby, ale pan Stránský nikde, ani se nevozý-val. Všimnul jsem si, že ani z komína se nekouří, a to bylo divný, protože bylo dost zima. Tak jsem přelez zpátky přes plot a šel jsem se zeptat do sousední chalupy, jestli...“

Vtom auto zastavilo někde na předměstí a řidič probudil zá-vozníka, který seděl na sedačce s hlavou spadlou na prsa. Něco zabručel, vystoupil a zabouchl dveře nákladáku. Sednul jsem si na sedačku a šofér se mě zeptal, jak pojedu domů, že on tady kousek parkuje. Tak jsem mu řekl, že už se domů nějak dosta-nu, i když to bylo přes dvacet kilometrů, a že mu děkuju, že mě vzal s sebou a že bych ho teď za to rád pozval na pivo, kdy-by chtěl. Trochu se rozmýšlel, ale pak souhlasil, tak jsme zašli do restaurace a já jsem objednal pivo a myslel jsem si, že řidičovi dovyprávím to zmatené nervózní blues, které ze mě vydrncaly okresní silnice Budějovicka, ale on se dal zrovna do řeči s lid-mi od vedlejšího stolu. A pak si k našemu stolu ti chlapi při-sedli a vytáhli karty a řidič se nechal přemluvit ke hře a mě se také zeptali, jestli nechci hrát, ale já jsem to neuměl, tak jsem se na ně jenom díval a pomalu jsem upíjel pivo. Poslouchal jsem je-jich řeči a pozoroval jejich tváře, ale napůl jsem byl někde jinde. A myslel jsem na to, když jsem se díval do obličeje toho šoféra dobytčího auta, jak prožívá partičku karet, jestli mě během té cesty vůbec poslouchal.

A tak jsem nakonec ten příběh nedopovídal, i když už zbý-valo doříct jen konec, že pro pana Stránského do jeho stavení mezitím přijelo to auto s černým lakem, ten poslední auták, kte-rým se jednou svezeme všichni. Vyšli jsme z hospody, bylo už dost chladno, březen, a já jsem šel zkusit zamávat na nějaké auto k silnici. Nade mnou visela šedá obloha a já jsem náhle pocítil hroznou úzkost a samotu, srdce mi sevřel šílený a beznadějný smutek. A to proto, že jsem si najednou naplno uvědomil, že pan

Stránský je mrtvý a kůň s bílou lysinou je mrtvý a Monika už je dávno pryč a tenhle příběh asi umře s námi dvěma, protože příběhy umírají jako lidé. Jen některé znám, které přežily staletí, třeba ty od Shakespeara, co se dodnes hrají v divadlech, jenže ty se nikdy nestaly.

Noc s manekýnou

U baru byla tlačenička, za barovými stoličkami zbývala jen úzká ulička a potom zeď, sunul jsem se pomalu shlukem lidí za Zbyňkem. Jeho bílé sako svítilo v přítmí a také jeho žluté vlasy a rudý obličej. Měl už dost, ale ještě mě táhl na panáka, Jarda zatím seděl u stolu, hlídal Zbyňkův fotoaparát a držel místo, aby nám ho někdo neobsadil před módní přehlídkou, která měla podle programu večera co nevidět začít.

Až dosud jsem seděl u stolu převážně sám, Zbyněk s Jardu se potulovali většinu času po sále. Vůbec mi to nevadilo, protože když se Zbyněk usadil u stolu, musel jsem poslouchat jeho hloupé řeči, a čím víc byl opilý, tím byl chytřejší a s gustem mě poučoval a udílel mi rady z pozice svých čtyřiceti pěti let a bohatých životních zkušeností. A Jarda se přidával, protože byl stejný jako on. Vůbec jsem si všiml, jak si ti dva rozumějí, jak si notují. Vlastně to nebylo nic divného, většinou dělali spolu v terénu, „reprezentovali a dělali image Ateliéru“, jak vždycky říkal Zbyněk. Ale dneska už jsem věděl, že se Zbyňkem nic nebude a že už nic nafotím. Říkal jsem si, že bych si měl skočit nahoru na pokoj pro svůj foťák, aspoň na tu módní přehlídku, ale pak jsem jen mávl rukou. Je to Zbyňkův Ateliér a tohleto je jeho zakázka. A to podstatné už snad nafotil, předání ocenění nejlepším pracovníkům firmy, šéfa firmy při proslovu a tak dál. Takže jsem si s tím přestal lámat hlavu.

Na prázdný parket zrovna nastupovaly manekýnky. Náš stůl byl hned na kraji parketu, řada manekýn, která vypochovala s elegantním pánem v čele, končila hned vedle mé židle.

Předváděly se dlouhé večerní šaty a pak různé jiné věci a nás ovíval průvan z rozevlátých sukní, tak jsme byli blízko. Téměř okamžitě jsme se všichni tři shodli na jedné manekýně, která byla bezkonkurenčně nejhezčí a nejzajímavější ze všech. Měla dlouhé rovné hnědé vlasy a namalované rty, Zbyněk mlsně mlaskal, ale vzhledem k jeho věku jsme mu doporučili černo-vlasou paní ve středních letech, která právě předváděla tmavě modrý kostýmek. Asi při čtvrtém kole předvádění modelů

se hnědovláska dostala na konec řady těsně před náš stůl, stála v klidu zády k nám, s levou nohou povolenou v kolenu čekala s ostatními, až na ni přijde řada a vyjde doprostřed parketu předvést svůj model. A Jarda mě pod stolem lehce nakopl do kotníku a ukazoval prstem, abych se jí podíval na rameno. Visela jí tam na nitce lesklá papírová cedulka od těch zbrusu nových šatů. Naklonil jsem se ze židle dopředu co nejbliž k ní.

„Ssss....!“

Otočila se na mě přes rameno.

„Kouká ti vzadu cedulka.“

„Dík.“

Zašmátrala rukou za zády a zastrčila cedulku za límec. Zbyněk okamžitě hodnotil nahlas její nohy a mně to přišlo najednou hrozně hloupé a trapné, ani tak ne ty řeči samotné, ale hlavně že ona to slyší, a přál jsem si, aby už hned teď šla na parket a nemusela vyslechnout až do konce všechny ty Zbyněkovy kecy, které mi najednou připadaly vůči ní ponižující a hrubé a za které jsem se jakoby sám styděl. Ale stála bez pohnutí, neviděl jsem jí do tváře. A elegantní chlápek v hnědém obleku s decentní kravatou uváděl jednotlivé kolekce šatů, manekýnky se měkce procházely po parketách a v sále to bzučelo jako pod dráty vysokého napětí.

A přišlo poslední kolo a konferenciér ohlašoval přestávku a občerstvení ve formě jakési recepce. S fanfárami mizely manekýny. Jako poslední odcházela ta naše. Naprázdno jsme vydechli, že už je po všem.

„A nedáme jí. Ať si jde,“ brblal Zbyněk do skleničky s vínem.

Potom jsme se já a Jarda vydali k bílým ubrusům, cpali jsme se u několika sražených stolů, kde byla na talířích, tácech a podnosech spousta jídla, chlebíčky, saláty, šunka, sýry a tak dál. A tam někde na druhém konci řady stolů jsem zahlédl mezi ostatními lidmi známý proud hnědých vlasů a schválně jsem soustředil pohled do těch míst. Skutečně to byla naše manekýnka, teď už jen v džínách a tričku s dlouhým rukávem. Hleděl